

Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta 4

Kokous 3/2022

Pöytäkirja

Aika 3.2.2022, klo 12:30–14:29
Paikka Etäkokous, Microsoft Teams
Jakelu Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta 4

Jäsenet ja (varajäsenet) **läsnäolleet tummennetulla**
Olli Ruoho, puheenjohtaja, Eläinten terveys ETT ry
Juha Nousiainen, varapuheenjohtaja, Valio Oy

Leena Suojala, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry
(Marjukka Mattio), Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry)

Jonas Laxåback, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC r.f.

Tarja Koskela, Itä-Suomen yliopisto
(Annika Lonkila, Itä-Suomen yliopisto)

Jarkko Niemi, Luonnonvarakeskus
(Matti Pastell, Luonnonvarakeskus)

Anna Valros, Helsingin yliopisto
(Jarmo Valaja, Helsingin yliopisto)

Salla Tuomivaara, Kriittisen eläintutkimuksen verkosto
(Jari Kärkkäinen, Turun yliopisto)

Taina Mikkonen, Ruokavirasto
(Jaana Mikkola, Ruokavirasto)

Minna Lemettinen, Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintovirasto
Sofia Väärikkälä, Lounais-Suomen Aluehallintovirasto

Heidi Kivekäs, Animalia ry
(Veikka Lahtinen, Animalia ry)

Kati White, SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto ry
(Maria Lindqvist, SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto ry)

Jaana Kiljunen, ProAgria Keskusten Liitto ry
(Essi Wallenius, Armenta Benessi)

Tuomas Herva, A-tuottajat
(Anne Ollila), Paliskuntain yhdistys)

Matti Kalervo, Kesko Oyj
(Sari Ristaniemi, SOK)

Timo Niemi, Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry
(Juha Beurling, Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry)

Susanna Ahlström, pysyvä asiantuntija, maa- ja metsätalousministeriö
Saara Kupsala, eläinsuojeluasiamies
Satu Raussi, sihteeri, Eläinten hyvinvointikeskus EHK, Luonnonvarakeskus

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12:32.

2. Kokouksen järjestäytyminen

Todettiin kokouksen osallistujat.

Lisättiin kokouksen esityslistalle kohtaan 6 karjuporsaiden kastraatioselvityksen julkaisu sekä maa- ja metsätalousministeriön ja eläinsuojeluasiamiehen ajankohtaiset asiat.

3. Edellisen kokouksen, 11.1.2022, pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

4. Tuotantoeläinten kuivikkeet. Lausuntoluonnos Tuomas Herva

Tuomas Herva esitteli etukäteen neuvottelukunnalle lähettämänsä lihanautoja koskevan lausuntoluonnoksen. Päätettiin supistaa luonnoksen substanssia ja muokata lausuntoa työryhmässä, johon kuuluvat Tuomas Herva, Leena Suojala, Saara Kupsala, sihteeri ja puheenjohtaja. Työryhmä muokkaa seuraavan luonnoksen helmikuun loppuun mennessä ja se lähetetään kaikille neuvottelukuntalaisille tutustuttavaksi. Lausuntoluonnos käsitellään neuvottelukunnan seuraavassa kokouksessa 31.3.2022.

Lausunnossa huomioidaan aiemman neuvottelukunnan tekemä lihanautojen hyvinvoinnin kannanotto vuodelta 2011 ([Nautojen hyvinvointia koskevat kannanotot](#)). Uudessa lausunnossa todetaan missä asioissa on menty vuoden 2011 jälkeen eteenpäin ja mitä vielä pitäisi tehdä lihanautojen hyvinvoinnin edistämiseksi. Kuivikepohjaisen lihanautojen kasvatuksen ja naudan makuupaikan mukavuuteen liittyvien asioiden: pehmeys, kuivuus ja puhtaus edistämisen tarve sisällytetään lausuntoon. Uudessa lausunnossa voidaan myös viitata aiemman neuvottelukunnan kannanottoon nautojen lantapanssareista vuodelta 2014 ([Nauta voi huonosti lantaisessa karvapeitteessä](#)).

5. Neuvottelukunnan lausuntojen hyvät toimintatavat

- Lausuntoja tehtäessä pidetään mielessä tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan säädösperustainen ([330/2009](#)) tavoite ja tehtävät. Tavoitteena on edistää tuotantoeläinten hyvinvoinnin laaja-alaista kehittämistä sekä toimijoiden välistä yhteistyötä.
- Neuvottelukunta pyrkii noudattamaan toimintasuunnitelmaan kirjattua lausuntosuunnitelmaa. Lausuntojen aiheet voivat kuitenkin asioiden ajankohtaisuuden vuoksi tulla toimintasuunnitelman ulkopuolelta, jolloin neuvottelukunnan jäsen esittää kokouksessa toiveen asiasta. Neuvottelukunta päättää kokouksessaan yhteisesti tehdäänkö asiasta lausunto.
- Neuvottelukunta voi kuulla lausuntoja tehtäessä alan asiantuntijaa tai asiantuntijoita. Asiantuntijatieto tukee neuvottelukuntaa kannanoton muodostamisessa.
- Tutkittu tieto huomioidaan lausuntoja tehtäessä ja kotimaisia tutkijoita on suotavaa hyödyntää asiantuntijoina.
- Lausuntoluonnosten käsittelyyn kokouksissa varataan riittävästi aikaa.
- Lausuntoja tehtäessä tavoitellaan koko neuvottelukunnan yhteistä näkemystä. Joskus yhteistä näkemystä ei saavuteta. Tällöin muun neuvottelukunnan ollessa yksimielinen voi yksittäinen jäsen tai kaksi jäsentä jättää lausuntoon eriävän mielipiteensä. Tarpeen tullen voidaan myös äänestää.

- Jokaisella neuvottelukunnan jäsenellä on kokouksissa ja lausuntoja laadittaessa samanlainen painoarvo.
- Yhdessä sovittuja aikatauluja pyritään noudattamaan ja vältetään lähettämästä sähköpostikommentteja lausuntoihin viime hetkellä juuri ennen kokousta. Viime hetken sähköpostikommentteja parempi vaihtoehto on keskustella asia kokouksessa.
- Lausuntoluonnoksia tehdään pääsääntöisesti vähintään kahden jäsenen työryhmissä. Joskus puheenjohtajan ja sihteerin pohjatyo voi riittää lausunnon alulle saattamiseen.

Lisäksi sovittiin, että neuvottelukunnan sisäinen viestintä hoidetaan sähköpostilla, ja, että kokouskutsut lähetetään neuvottelukunnan jäsenille viikkoa ennen kokousta. Jälkimmäinen edellyttää, että tulevat kokouspäivät ovat jo aiemmin neuvottelukunnan jäsenten tiedossa.

6. Muut asiat

[Karjuporsaiden kastraatio selvityksen julkaisu](#)

Helsingin yliopiston professori Mari Heinosen tekemä selvitys karjuporsaiden kirurgisesta kastraatiosta luopumisesta on julkaistu. Kirurgisesta kastraatiosta tullaan luopumaan, mutta asia ei etene aivan lähitulevaisuudessa eurooppalaisen sianlihan tuotannon heikentyneen taloudellisen kannattavuuden vuoksi. Kirurgisesta kastraatiosta luopumiselle tarvitaan pitkä, 10–15 vuoden, siirtymäaika tila- ja teurastamotason muutosten mahdollistamiseksi. Kirurgisesta kastraatiosta luopumisen jälkeen karjut todennäköisesti kasvatetaan leikkaamattomina tai ne immunokastroidaan. Tilatasolla karjujen kasvatusta on leikkokasvatukseen verrattuna uusi tilanne. Tilavaatimukset muuttuvat ja sukupuolet pitää kasvattaa erillään. Teurastamossa on varmistettava, että karjunhajuista lihaa ei päädy elintarvikkeeksi. Siirtymäajalla selvityksessä ehdotetaan käytettäväksi puudutusta kirurgisen kastraation aikana. Puudutus auttaa akuuttiin kipuun. Tuottajat ja eläinlääkärit tulevat kouluttaa puuduttamaan. Eläinlääkintölainsäädännön muutos tarvitaan siihen, että eläinlääkäri voi luovuttaa puudutteita sikatilalle. Asialle tarvittava siirtymäaika on kolme vuotta. Keskusteltiin siitä, miten kirurgisesta kastraatiosta luopumisesta aiheutuvat sianlihan tuotannon nousevat kustannukset voitaisiin kattaa.

Ajankohtaista maa- ja metsätalousministeriöstä

Eläinten hyvinvointilain luonnokseen tuli määräaikaan mennessä lähes 500 lausuntoa. Yli 300 näistä oli yksittäisten kansalaisten lausuntoja ja loput yhteisöjen/sidosryhmien lausuntoja. Jälkimmäiset ovat luettavissa [maa- ja metsätalousministeriön sivuilla](#). Yhteenveto lausunnoista on tekeillä. Se valmistuu maaliskuussa. Suomi on vastannut EU komission kyselyyn EU:n eläinten hyvinvointilainsäädännön ongelmista. Suomesta annettiin kaikkiaan 2 300 vastausta, joka on 4 % kaikkien (yli 60 000) vastausten määrästä. Kanan sikiöiden sulkupuolen tunnistuksesta keskustellaan EU:ssa, sillä Saksassa on tullut voimaan lainsäädäntö, joka kieltää kukkotipujen lopettamisen heti kuoriutumisen jälkeen. Ranskassa vastaava lainsäädäntö tulee voimaan vuoden 2023 alussa. Saksa on esitellyt sukupuolentunnistuksen menetelmiä ennen kuoriutumista. Menetelmät eivät vielä ole käytössä laajassa kaupallisessa mittakaavassa, mutta lähitulevaisuudessa asiaan löytyy ratkaisu. Ongelmaa kierretään Saksassa nyt niin, että hautomot ovat siirtyneet Saksan ulkopuolelle. Ensi vuoden lopulla komissiolta saataneen säädösehdotus myös tähän asiaan.

Ajankohtaista eläinsuojeluasiainneuvoston puolelta

Eläinsuojeluasiainneuvoston puolelta ja EHK järjestivät sidosryhmille pyöreän pöydän keskustelun eläinten kohtelusta ja käsittelystä. Lisätietoa tapahtumasta löytyy [eläinsuojeluasiainneuvoston verkkosivuilta](#) muistiosta ja alustusten dioista sekä [EHK:n blogista](#). Tärkeimmäksi keinoksi edistää eläinten hyvää kohtelua ja käsittelyä todettiin tiedon jakaminen. Uutta tutkimustietoa on tullut paljon ja tutkittu tieto pitäisi saada jalkautettua. Lisää tutkimusta tarvitaan esimerkiksi sikojen oppimisesta käytännön olosuhteissa.

Esitettiin, että tehvnk voisi ottaa tuotantoeläinten kohtelun ja käsittelyn hyvien toimintatapojen edistämisen ja jalkauttamisen seuraavan toimikauden agendalle.

7. Seuraavan kokouksen asialista

Torstaina 31.3.2022 klo 12:30-15:30 neuvottelukunnan kokouksen asialistalle on tulossa: kannanotto lihanautojen hyvinvoinnista, neuvottelukunnan lausuntojen pelisääntöjen hyväksyminen ja neuvottelukuntien yhteinen hyönteiskannanotto. Sihteeri kokoaa seuraavaan kokoukseen tietoa hiilidioksiditainnutuksesta sioilla, siipikarjalla, kasvatetuilla kaloilla ja minkeillä. Puheenjohtaja kertoo joukko- ja hätälopetusmenetelmistä eläintautitapauksissa.

Toivottiin, että mikäli kasvatettujen kalojen hyvinvoinnista aiotaan tehdä neuvottelukunnan lausunto, niin lausunnon tekemiseen tulisi ottaa mukaan kalankasvatuselinkeino. Tällä neuvottelukunnalla on kuitenkin jäljellä enää kaksi kokousta, joten aikaa lausunnon tekemiseen kasvatettujen kalojen hyvinvoinnista on liian vähän.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14:29.

31.03.2022

Olli Ruoho
puheenjohtaja

Satu Raussi
sihteeri